

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

Listi slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON. 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 63. — ŠTEV. 63.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 17, 1922. — PETEK, 17. MARCA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

PRETEČA PREMOGARSKA STAVKA

PREMOGARSKI ŠTRAJK BI BIL KOT NALAŠČ ZA KAPITALISTE. — TUDI CERKVENE DRUŽBE HOČEJO POSREDOVATI. — IZJAVA PREDSEDNIKA UNITED MINE WORKERS. — Z KOLIKO NESREC SE PRIPETI V MAJNAH

Včeraj je splošno prevladovalo mnenje, da bodo dne 1. aprila majnarji zaštrajkali, če ne bodo kapitalisti ugodili njihovim zahtevam. Premogarški baroni bi izkoristili situacijo ter povisili cene premočna.

Pri prvi konferenci je bilo načrtno 29 premogarskih zastopnikov in 74 zastopnikov premogarskih baronov.

Navzoča sta bila tudi dva zastopnika dejavnega departmanta.

Predsednik U. M. W. Lewis, je predčital izjavo v kateri je reklo, da se majnarjem na noben način ne sme znižati plače. Majnarske

GRKI PRIJELI LADJO Z ITALJSKO ZASTAVO.

Carigrad, Turčija, 16. marca. — Grški torpedni člani Naxos, ki je patruliral po Črnem morju z drugimi ladjami grškega brodovja, je zaplenil v bližini Imeboli parnik Afriča, ki je nosil italijansko zastavo.

Parnik se je odvedlo v Mudantjo, kjer se je proglašilo turške potnike vojnim jetnikom. Iz Rima poročajo, da je opaziti tam veliko razburjanje radi tega zaplenjenja.

MOŽ S ŠTIRIMI ŽENAMI.

Yuma, Arizona, 16. marca. — Lester Laughlin, neki knjigovodja, ki pravi, da prihaja iz bogate družine v Los Angeles, je bil aretiran tukaj radi bigamije.

Okrajne oblasti pravijo, da so nasle tri njegove žene in da iščejo sedaj še četrto.

O POTOVANJU.

Za potovanje sponzori, poleti in začetkom jeseni je drugi razred na prekoceanskih parnikih že več mesecov naprej razprodan. Že sedaj je težko dotiti prostore drugačia razreda za junij in druge meseca. Le malo prostorje je še na razpolago. Kdor bi tedaj hotel potovati prihodnje mesece v drugem razredu, naj nam takoj nagni, da mu prekrhimo prostor.

Frank Sakser State Bank

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po nizki cenii, naročljivo in hitro. Včeraj se bilo naše cene sledile:

Jugoslavija:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$1.30	1,000 kron	\$4.10
400 kron	\$1.70	5,000 kron	\$20.00
500 kron	\$2.10	10,000 kron	\$39.00

Glasom narodne ministarstva za pošte in bržavke v Jugoslaviji je sedanj mogote tudi nakazati smo potem pošte edino v dinarjih; za vsake štiri krone bo izplačen en dinar; razmerje med dinarjem in krone ostane torej neizpramenljivo.

Italija in zasečeno ozemlje:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$3.10	500 lir	\$27.50
100 lir	\$5.70	1000 lir	\$54.00
300 lir	\$16.50		

Nemčka Avstrija:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" v Dunaju.

Radi velikanskih razlik in tečaja izplačujemo sedaj v Avstriji samo ameriške dolarse. Naša pristojbina za vsake posamezne nakazile do \$10. — znaša 50 centov; od \$10. — pa \$1. — in na večja nakazila pa 2 centi od dolara.

Pod istimi pogoji izstavljamo tudi dolar-teke in pošljemo ameriške dolarse v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarja sedaj si stala, menjaj se vedrški nepriljubljeno: iz tega razloga nam ni mogote podati matematice cene vnaprej. Ni računamo po ceni istega, da kot nam pokazi denar danes v reki.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in ajojki područje imamo najzanesljivo izvareno ugodno pogojo, ki bodo velike kot risti na osu, ki se do ali se bodo preduhvali naše banki.

Denar nam je poslati našelj po članku Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKER STATE BANK, 88 Cortlandt St., New York
(advertisements)

NEMIRI V JUŽNI AFRIKI.

Najmanj sto oseb je bilo usmrčenih in par sto ranjenih tekmo zadnjih bojev v Johannesburgu, Južna Afrika. Vojaštvu se še ni posrečilo napraviti mir. Stražniki so začigli policijsko lokačo v Fordsburgu. Ta slika, ki je bila vzeta tekmo podobnih demonstracij, kaže spopad med policijo na konjih in strajkarji. V Johannesburgu je proglašeno vojno stanje.

ZAKONSKE TEŽAVE ZNANE PEVKE

Madami Matzenauer, ogrski altistinja, je ušel mož, ki se je naveličal druščine slavčkov.

San Francisco, Cal., 16. marca.

Madama Margaretta Matzenauer,

znamena ogrska pevka, se je opnili na svojega moža, Floyd Glotzbacha, šoferja v Del Monte hotelu,

ter se vrne takoj k njej, ker pričakuje, da bo postala v kratkem načrt.

Glotzbach se je ločil od svoje žene pred nekaj časa ter pri tem izjavil, da se je naveličal živeti v družbi opernih pevcev.

List Examiner v tukajšnjem mestu je natisnil kopijo brzjavke, katero je poslala pevka svojemu možu. To sporočilo je bilo poslano nekemu prijatelju Glotzbacha s prosnjo, naj ga izroči prijatelju njenemu možu.

Pretekli večer je privadel Glotzbach celo tredjo turistov v San Francisco ter se pričel ozirati po novih turističih dajih odvede nazaj. Ničesar ni hotel omeniti glede brzjavke svoje žene.

Ko so mu povedali, kaj je govoril o njem njegov tast, ki je reklo, da ni Glotzbach prostovoljno zapustil svoje žene, je reklo Glotzbach:

Naj govorite. Ko sem reklo, da sem pri kraju in znotuj, sem povedal celo povest. Pisma in brzjavke, katero se mi pošilja gotovo razveljavljajo te izjave. Jaz nisem imel nobenega prepričanja z nimi.

Kaj treba toliko govoriti o tem? Rajšček vozim avtomobil za plačo kot pa igram Favsta z Margareto dočim preži zadaj starci Mefisto. Ali nima človek pravice služiti si svoj lastni kruh? Jaz nisem bil rojen kot privesek. Preveč zdrav sem, da bi postopal po gledaliških čakalnicah.

Joplin, Mo., 16. marca. — Ko so ji pokazali brzjavko iz San Fransisea, v kateri se je glasilo, da

vstraja njen mož pri svoji prvotni izjavi, da je namreč obračunal z glediščem, je vstrajala madama Matzenauer še vedno na svojem stališču, da je vse to le "šala".

Ko so jo vprašali, če se bo ločila od svojega moža-šoferja, je odločno odgovorila, da ne. Od tukaj je odpotovala v St. Louis, da nastopi v nekem koncertu.

San Francisc, Cal., 16. marca.

Madama Margaretta Matzenauer,

znamena ogrska pevka, se je opnili na svojega moža, Floyd Glotzbacha, šoferja v Del Monte hotelu,

ter se vrne takoj k njej, ker pričakuje, da bo postala v kratkem načrt.

Glotzbach se je ločil od svoje žene pred nekaj časa ter pri tem izjavil, da se je naveličal živeti v družbi opernih pevcev.

List Examiner v tukajšnjem mestu je natisnil kopijo brzjavke, katero je poslala pevka svojemu možu. To sporočilo je bilo poslano nekemu prijatelju Glotzbacha s prosnjo, naj ga izroči prijatelju njenemu možu.

Pretekli večer je privadel Glotzbach celo tredjo turistov v San Francisco ter se pričel ozirati po novih turističih dajih odvede nazaj. Ničesar ni hotel omeniti glede brzjavke svoje žene.

Ko so mu povedali, kaj je govoril o njem njegov tast, ki je reklo, da ni Glotzbach prostovoljno zapustil svoje žene, je reklo Glotzbach:

Naj govorite. Ko sem reklo, da sem pri kraju in znotuj, sem povedal celo povest. Pisma in brzjavke, katero se mi pošilja gotovo razveljavljajo te izjave. Jaz nisem imel nobenega prepričanja z nimi.

Kaj treba toliko govoriti o tem? Rajšček vozim avtomobil za plačo kot pa igram Favsta z Margareto dočim preži zadaj starci Mefisto. Ali nima človek pravice služiti si svoj lastni kruh? Jaz nisem bil rojen kot privesek. Preveč zdrav sem, da bi postopal po gledaliških čakalnicah.

Joplin, Mo., 16. marca. — Ko so ji pokazali brzjavko iz San Fransisea, v kateri se je glasilo, da

LAŠKA VLADA SE BLIŽA NEMČIJII

Novi italijanski ministr. predsednik Facta je dal v parlamentu izraza temu razpoloženju.

Rim, Italija, 16. marca. — Se je parlament je bila danes zjutraj otvorjena s strogi formalnostmi ter je potekla popolnoma mirno, brez občajnega razburjenja. Celo socialisti so molčali tekom celega postopanja. Nagovorovev na nameravanim poskušku njegove žene, Mrs. Doris Brunen, da ga umori ter daje obenem izraza svojemu sklepku, da ji bo v svoji oporoki zapustil le en dolar.

Rekel je, da je živel v neprestanem strahu za svoje življenje ter dal izraza domnevjanja, da ima omenjeno strahu za svoje življenje.

— Ne bili bi upravičeni izvršiti arretacijo ob sedanjem času na temelju onega pisma, — je reklo Parker. — Vsako lahko napiše pismo, v katerem dolži tega ali očeta zločina, a dokazati, da je toga oseba izvršila zločin, je posledično drugična stvar.

Mrs. Hazel Parkstrom, osemnajst let stara hčerka umorjenega Brunena, je izjavila, da je pisal Brunen svoji sestri, Mrs. Elizabeth Jaeschke v Carry, Ill. in v katerih je reklo, da ga zalezujejo v njegovem lastnem domu in da je v večnem strahu za svoje življenje, v veliki meri ovira preiskavo.

— Moj oče ni vedel, kaj da piše, ko je pisal ono pismo, — je rekla. — Oče je bil podvržen silnemu napadu jeze in enem takih napadov, ki je prisilil njega, da napiše pismo, v katerem dolži tega ali očeta zločina, a dokazati, da je toga oseba izvršila zločin, je posledično drugična stvar.

Mrs. Brunen je izjavila, da je objava pisem, katera je baje pisal Brunen svoji sestri, Mrs. Elizabeth Jaeschke v Carry, Ill. in v katerih je reklo, da ga zalezujejo v njegovem lastnem domu in da je v večnem strahu za svoje življenje, v veliki meri ovira preiskavo.

— Moj oče ni vedel, kaj da piše, ko je pisal ono pismo, — je rekla. — Oče je bil podvržen silnemu napadu jeze in enem takih napadov, ki je prisilil njega, da napiše pismo, v katerem dolži tega ali očeta zločina, a dokazati, da je toga oseba izvršila zločin, je posledično drugična stvar.

Mrs. Brunen je izjavila, da je objava pisem, katera je baje pisal Brunen svoji sestri, Mrs. Elizabeth Jaeschke v Carry, Ill. in v katerih je reklo, da ga zalezujejo v njegovem lastnem domu in da je v večnem strahu za svoje življenje, v veliki meri ovira preiskavo.

— Na tej konferenci se bo razpravljalo o finančnih vprašanjih.

V političnih krogih so danes jačo razmotrovili o lordu Derbyju,

— Mi hočemo aretirati človeka, ki je dejanski izvršil umor in nato mogoče sledile nadaljnje aretacije. On je dotični, katerega nasledujemo, ne pa Mrs. Brunen,

— je izjavil.

Parker je izjavil, da je objava pisem, katera je baje pisal Brunen svoji sestri, Mrs. Elizabeth Jaeschke v Carry, Ill. in v katerih je reklo, da ga zalezujejo v njegovem lastnem domu in da je v večnem strahu za svoje življenje, v veliki meri ovira preiskavo.

— Novi italijanski ministr. predsednik Facta je dal v parlamentu izraza temu razpoloženju.

— Ne bili bi upravičeni izvršiti arretacijo ob sedanjem času na temelju onega pisma, — je reklo Parker. — Vsako lahko napiše pismo, v katerem dolž

D'ANNUNZIJEVA REKA - "MRTVO MESTO"

ŽELEZNA ŠPĀ JUGOSLOVANSKIH VOJAKOV ZA REKO ONE-MOGOČUJE VSAKO TRGOVINO. — POLOŽAJ V DALMACIJI SKRAJNO KRIČEN. — POREČEVALEC PRIPOVEDUJE O ZADREGAH, V KATERE SO ZAREDDLI ITALJANSKI TRGOVCI, KI SO SE PREJE VEDNO ZAVZEMALI ZA ITALJANSKI TRST IN ITALJANSKO REKO.

Dunaj. Avstrija, 16. marca. — Ko se je znani italijanski pesnik D'Annunzio polastil Reko, očividno ni spoznal, da ji bo s tem kmalu tudi nadel naslov ene svojih knjig, ki se imenuje "La Citta morta" ali Mrtvo mesto. Reka je namreč danes tako mrtva kot le more biti. Tekom svojih trgovskih potovanj po Balkanu sem prišel enkrat na Reko, ne direktno po tej ali oni poti, temveč za hrbtom, skozi Dalmacijo.

Rad bi poznal onega, ki bi prišel na Reko iz Jugoslavije po direktni cesti. Za mestom se namreč rahaja živa seč jugoslovenskih vojakov, ki ne puste skozi nobenega človeka in nobene stvari.

Ta živa seč vojakov je ubila tudi drugo mesto v tem ozemlju, namreč Zader, staro glavno mesto Dalmacije. Ker je italijansko, a na drugi strani Jadranskega morja, je poginilo v trgovskem oziru ter se more ohraniti pri življenu dejanski le z živilo, katera se postavlja v Italiji.

Jadransko morje na balkanski strani je propadlo, ohromelo. Celotni Trst je napel mrtv in če bi dobili Jugoslovani pristanišče ob Jadranskem morju s primernimi železniškimi zvezami, bi poginil tudi Trst. Italijani bi moral imeti dejanski še bolj tehten vzrok, da preprečijo zasedenje Reke od strani Jugoslovjanov kot pa ga je imel na razpolago D'Annunzio.

Ce bi postala Reka ali še bolj važno Baroš pristanišče, katero drže zasedeno vojaki proste reške države, jugoslovensko, bi se spravilo tudi zaledju v stik s tem pristaniščem in ono malo trgovine, ki gre še vedno preko Trsta, bi izginilo in imeli bi nadaljnjo mrtvo mesto.

Ker ni pristanišče Baroš dostopno Jugoslovjanom, so zaprli in zabrali mejo na Reko na tak način, da ne more priti skozi niti kokoš.

Ob celem Jadranu imajo Sibiri črto vojakov, vsled katere je italijanska okupacija iztočne obale popolnoma brez koristi. Italijani pa vstrajajo ter hočejo celo imeti majhne kose Dalmacije, ki so bili izročeni Jugoslaviji, prav kot da jih hočejo rezervirati kot casus belli v trenutku ko bi prišli do prepiranja, da je čas udariti na Jugoslavijo.

Splešni utis, katerega dobi človek, je ta, da je ta črta, zasedena stalno od vojaštva, najbolj neverjetna točka ob celih vzhodnjih jugoslovenskih mejah. Celo divja jugoslovensko-albanska meja ne dela utisa, da bi vključevala vsebovala toliko možnih zadreg.

Neprestoljivost italijansko-jugoslovenske meje predstavlja čuden kontrast k nedoločeni in omahujoci albansko-jugoslovenski meji. Albanija je enostavna žrtva. Predstavlja namreč lonec, v katerem se neprstano kuha godijo sporov in zadreg. Ob albanski meji dajejo Srbi in Italijani izraz za razpoloženje, ki se morsa na jugoslovensko-italijanski meji kazati le v pasivnem sovraštvu. Na albanskih gorah spuščajo iz sebe paro, ki bi jih drugač raznesla.

Slučajno sem bil priča neki afjeri v Šibeniku ravno po Božiču, ko so mornarji z neke italijanske bojne ladje in prebivalci Šibenika vprvorili bitko, ki je trajala več ur. Dogodek sam posebi niti bil varen. Dogodek sam posebi niti bil varen. Pijani italijanski mornarji so pričeli paradirati po cestah ter kričati: — Evviva Italia! — in sicer na način, katerega so si razlagali domačini istovetnim z: — Dol z Jugoslavijo! — Domačinov je bilo seveda več kot mornarjev in slednji so si moralib prizriti pot nazaj k ladji. Z bojne ladje so pričeli streljati na mesto s strojimi puškami. Karor hitro pride kaka italijanska ladja v kako do latinsko pristanišče, prilegoč do kralaval. Mogoče ne pokajo vedno strelji, a v vsakem slučaju pride lahko do tega.

Ce so hoče napraviti mir na Jadran, ib storili Italijani boljše, še bi opustili svoje prtenze do iztočne obale. Njih edini izgovor, da se nahajajo tam, je par trgovcev v par mestih. Prebivalstvo je izven mest popolnoma slovensko. Če bodo Italijani ustriali, pomerjaj to gotovo finančno izgubo, kajti Jugoslovani nimajo niti najmanjšega namena udati se konečno in mirno italijanski posesti obalo. Ne podajo Trsta pa do Reke.

Ko propadajo Reka, Zadar in Trst z odbahnjem ruiniranih Italijanov, ne bo kmalu nobene preteve in nobenega izgovora za Italijane. Opaziti je že odbahnje italijanskih trgovcev z dalmatinsko obalo. Najmanj polovica trgovcev na Reki in v Trstu je že odšla. Nekateri so živel tam celo svoje življenje. Oni, ki odbahnjo, iz teh dveh mest, skušajo izračunati, kako bi se iznebili svojih trgovin z najmanjšo mogočno izgubo.

Mir obstaja v sedanjem času ob Jadranu edino raditev, ker ne ve nobena stranka, kakšen bi bil izid vojne. Italijani vedo dobro, da denarjem.

Angleži in Indija.

Po ureditvi angleškega vprašanja ima angleški svetovni imperij še vedno dve točki, ki povzročata londonskim politikom skrbi. Ti dve točki sta Egipt in Indija, ki kažejo mnogo slomnosti v svojem boju zoper angleško oblast.

Angleški politiki uživajo po svetu velik slavos, da znajo z izredno spretnostjo razrešiti najtežje politične probleme, ki se jim stavijo bodisi doma v Evropi, bodisi po kolonijah. Dali so samopravno južni Afriki, Kanadi, Australiju in Novi Zelandiji in spremenili te dežele v dominijone, ki se v lastnem interesu naslanjajo na Anglijo.

Da bi se v slična dominijona preuredila tudi Egipt in Indija, za to so seveda predpogojili nekoliko manj ugodni, kajti dočim so spredaj navedene dežele poseljene z angleškim prebivalstvom ali pa vsaj z evropskimi doseljenci, kar so Buri v južni Afriki in Francuzi v Kanadi, pa je prebivalstvo v Egiptu in Indiji domačega rodu, ki je od Evrope različno po jeziku in veri in je sovražno po tradiciji in današnji mentaliteti. Tu ni pričakovati, da bi se domačini zadovoljili le s samoupravo, mar več postane končni in glavnji cilj — popolna samostojnost. Angleži računajo tudi s to možnostjo, zato iščijo n. pr. v Egiptu takega izhoda iz položaja, ki bi dal dejelito politično neodvisnost. Angležem pa pridržal gospodarsko in prometno vladlo, a v zunanjih politiki garantiral tak nadaljnji razvoj, da bi ne mogel postati nevaren Angliji.

Indija v svojih težnjah po osvoboditvi se ni napredovala tako dolje, da bi bila napovedana vojna ter bi se pomaknila živa jugoslovenska seč naprej. Na drugi strani pa vedo Jugoslovani, ki nimač naredijo brodovja, da bodo vsa njihova postana končni in glavnji cilj — popolna samostojnost. Angleži računajo tudi s to možnostjo, zato iščijo n. pr. v Egiptu takega izhoda iz položaja, ki bi dal dejelito politično neodvisnost. Angležem pa pridržal gospodarsko in prometno vladlo, a v zunanjih politiki garantiral tak nadaljnji razvoj, da bi ne mogel postati nevaren Angliji.

Indija v svojih težnjah po osvoboditvi se ni napredovala tako dolje, da bi bila napovedana vojna ter bi se pomaknila živa jugoslovenska seč naprej. Na drugi strani pa vedo Jugoslovani, ki nimač naredijo brodovja, da bodo vsa njihova postana končni in glavnji cilj — popolna samostojnost. Angleži računajo tudi s to možnostjo, zato iščijo n. pr. v Egiptu takega izhoda iz položaja, ki bi dal dejelito politično neodvisnost. Angležem pa pridržal gospodarsko in prometno vladlo, a v zunanjih politiki garantiral tak nadaljnji razvoj, da bi ne mogel postati nevaren Angliji.

Indija v svojih težnjah po osvoboditvi se ni napredovala tako dolje, da bi bila napovedana vojna ter bi se pomaknila živa jugoslovenska seč naprej. Na drugi strani pa vedo Jugoslovani, ki nimač naredijo brodovja, da bodo vsa njihova postana končni in glavnji cilj — popolna samostojnost. Angleži računajo tudi s to možnostjo, zato iščijo n. pr. v Egiptu takega izhoda iz položaja, ki bi dal dejelito politično neodvisnost. Angležem pa pridržal gospodarsko in prometno vladlo, a v zunanjih politiki garantiral tak nadaljnji razvoj, da bi ne mogel postati nevaren Angliji.

Indija v svojih težnjah po osvoboditvi se ni napredovala tako dolje, da bi bila napovedana vojna ter bi se pomaknila živa jugoslovenska seč naprej. Na drugi strani pa vedo Jugoslovani, ki nimač naredijo brodovja, da bodo vsa njihova postana končni in glavnji cilj — popolna samostojnost. Angleži računajo tudi s to možnostjo, zato iščijo n. pr. v Egiptu takega izhoda iz položaja, ki bi dal dejelito politično neodvisnost. Angležem pa pridržal gospodarsko in prometno vladlo, a v zunanjih politiki garantiral tak nadaljnji razvoj, da bi ne mogel postati nevaren Angliji.

Minister Montague je poudarjal, da so napravili vladlo, da je pokazala premalo energičnosti in premalo storila za ohranitev miru in reda ter varnosti oseb in imetja. Minister za Indijo, Montague, ki je odgovarjal, je podal v marsikaterem oziru zanimive podatke, ki so napadali vladlo. Iz njegovih odgovorov, ki niso očividno imeli namena, prikrivati pravo stanje, je razvidno, da se je položaj res razvil močno v neprilog angleškemu televadnemu organizacij. Smerisce telesne vzvoje predpisujejo skupino ministrov prosvete, načelnika mornarjev, ki niso vedeni v politiko in ni mogoče postati evropski televadni organizatorji.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljubljenu sošprogr žrtve atentata. Na povratku od vojaške parade je ubila carja nihilistično bombu.

Po Aleksandrovi smrti se je odnemala kneginja, čeprav še v najlepših letih, popolnoma družbi in javnosti. Živila je večinoma v imenu svetega tih, mirno življeno, posvečenje se edinole mož in dejelice. Nikdar se tudi kot carjeva ženska ne vmešava v politiko in ni kljub svoji nenavadni lepoti iskala uspehov v svetu in družbi. Potječe je preživel z otroci večinoma v Nemčiji. Tam je tudi zadel najhujši udarec usode, ko je dobila dne 13. marca 1881 sporočilo, da je postal njen ljublj

Iz carstva umirajočih.

Angelo Cerkvenik.

— Mamuša, mamuša, ali si pri-nesla, ali si prinesla danes? — sta vprašala deček in dekle. Mati, mlada, bleda Katjuša je prišla iz "sovjeta", kamor je zahajala vsak dan po obljubljeno pšenico in že oddavna obljubljeno korzo. Vsač dan je hodila tja kakor vsi drugi denžinski poglavariji, in vsak dan se je vracala domov s praznimi rokami — kakor vsi drugi. In vsi so govorili svoji dečetom, kakor je ona govorila:

— Ne še, deca moja, danes že ne... pa najbrž bo jutri kaj. In ne hoj jutri, pa prav gotovo in najpozneje danes teden... da, danes teden, Anuška moja.

Otroka sta molčala in oba sta mislila na danes teden na kruh. Danes teden: kakor o Veliki noči ho — ravnatko, kakor je bilo la-ri: bela pograjena miza in bela pegača, mama jo bo rezala.

— A, je še kaj slame, otroka?

— Ni, nič več, mamuša, — je rekla Anuška.

Katjuša je dobro vedela, da ni več slame; vedela je, da so danes spoldne skuhali poslednjo bilko, da ni danes v hiši nič več, kar bi se dalo zaužiti. Mogoče les — les... les — pesek, zemlja. Mogoče bi šlo? V grlu jo je stisnilo. Vedela je natančno, da ni več v hiši nič bilke, pa je vseeno vprašala, kajti verjela je v čudež. Morda vendar pride nekaj, sam bog ve kaj takoj in od kje.

Anuška pa je zmajala z glavico in Feodor tudi.

— Ne, mamuša, ne, ni.

— Da, že bi bil tata živ! Ko bi bil on, otroka, tedaj bi bili paši še oddavna stran od tu, v Ameriko bi šli! Tam — tako pravijo — kurijo s pšenico in samega belega kraha sploh ne jedo.

— Mamuša, saj lažej, saj to sploh ne more biti res!

— Res je, deca, res!

Danes teden so si mislili vti trije, najpozneje danes teden! Utrjeni vti so na lakti, mraza in večnega razglabljanja vedno na novo varajočega upanja, razjedajočega poslednje umirajoče sile v možganih in sreih so zaspali. Se teden dni... Vsač večer, že stoletja, kajti stoletja — tisočletja dolg mesec so ponavljali: — danes teden, danes teden...

Razjedanje je tudi podaljšanje časa, celo več, ono je poglobitev časa in razširjenje človeškega sreha in njegovih možganov, kajti neizmerno — skoraj neizmerno je lahko razjedanje, ki ga mora človek, del človeštva prenašati. In človek, ki ni nikdar resnično trpel, ki ne trpi niti danes — tak človek ne more niti pojmeti, kako je mogoče, da je naslo razjedanje toliko prostora in toliko časa v enem samem otroškem srenu, v eni sami kodrasti svetlosti glavici dvanajstletne dekle. Iz razjedanja je tudi neizmerno upanje — plodno polje laži, kajti vsak od njih ve, da ne bo danes teden niti, da ne bo pšenice, da ne bo koruze, pa vendar vsak v Antonovki, vsak gladni prebivable te dolge vasi, gled nobložene, z belim prtom pregrnjene mize — danes teden...

In vsak veruje, da skrbi Go-spod celo za ptičke...

Zopet je minil teden.

Ležala sta Feodor in Anuška pod težkim vojaškim kožuhom, stiskala sta se drug k drugemu. S strahom sta gledala na vrata, kdaj se prikaže mama — s praznimi rokami.

— A bo prinesla mamuša?

— Bo, seveda bo... hm... — je odgovarjala dekle z mrtvaskim, jecljajočim glasom. Luna je gledala v hišo in bilo je, kakor da je dan. Gorelo je na ognjišču, pa bilo je vseeno mrzlo, kajti zima je bila huda. Katjuša je rekla, da takšne zime še ni bilo.

— Pa je mogoče raditev hujska, ker nimamo kruha, — je dejal sed.

— Kaj bi zato? Zima je pač zimata!

— Ali se vedno ni prišla mamuša, — se je vzdržal iz polumrtve. Feodor: hotel se je dvigniti, a je omahnila nazaj, na trde deske. Oči sta zaprla in sta se tresla.

Cisto tiko je odprla vrata in po prstih je stopala, da bi ne prebušila otrok.

— Mamuša! — sta se dvignila obo in obo omahnila, — ali si priles?

Videla sta, da je prišla s praznimi rokami, pa sta vseeno vprašala. Še več: vedela sta, da ne bo nič prinesla, pa sta vseeno pričakovala. Njeno srce pa je dokonča-

le svojo žalostno pot, ker je njeni misel premagala trpljenje in upanje. Gledala je v otroka in nti odgovorila.

Spoznanje se je polastilo njenega umna z vso svojo veliko silo, — spoznanje, da je to trpljenje najvišja krivica milijonov za nadpravico nekoliko tisoč tatov in razbojnišev, in spoznanje je silo preko meje svoje lastne iste v blaznost. Tedaj pa je tudi odgovorila, kajtka je:

— Prinesla sem danes, danes sem prinesla. — Zasmejala se je.

— Sveta Bogorodica, mamuša, mamuša, kaj ti je?

— Odrešenje, Annša, Feodor, odrešenje, otroka!

— Kje, otroka, imata canje? — Znosiša vse semkaj, semkaj na sredo hiše, da napravimo velik ogenj.

In znesla je skupaj vse svoje knjige, — bila je nekdaj učiteljica — in na knjige je naložila enjne, stolice, les, oblike in vse, kar je prišlo pod roke, da je bila grmada velika. Prestršena sta gledala otroka; hotela sta zbežati, a sile nista imela, na ni se dvignila, da bi šla ven. Zunaj je mraz znamaj je sneg in v nogah ni krv. Eup pa se je še vedno večal.

— Konče bo lakote, deca moja!

— Stala je pred kupom, gledala je vanj in govorila: — Vso slamo smo pojedli, vse smo pojedli... Vstanita, otroka, nosita na kup, na kup, le na kup! A nočeta vstati! Zakkala naj bi vas, pojedla naj bi vas — da, da, tako so rekli. Zakkala? Izgnili bi vsaj ves ta proleški rod! A kako naj vas pojem, deca moja, kako? — Obrnila se je vprašajoče proti deci.

— Mamuša, sveta Bogorodica, — se je izvilo Anuški iz prs, — nehaj, nehaj, mamuša, nehaj ven-dar!

— Pojdita, nosita!

— Mamuša, ne!

— Anuša, Feodor! Krist je trpel, a gledal ni trpljenja svojih otrok... Kaj je trpel Bog človek nasproti človeku, človeku-hugovi?

— Mamuša, mamuša, — sta kljčala, a ona ju ni slišala.

Vzela je ognje z ognjišča in pričula, je grmada na vseh straneh. Zakadilo se je levo in desno, zagnoreli so plamenčki, a otroka sta Široko odprli oči. Hotela sta nekaj povedati, hotela sta se digniti in bežati ven, daleč. A Feodor je vedno novočno omahn in obležal kakor mrtev kos železa. Anuška se je dvignila, prijela je Feodora, okrog pasu, da bi ga nesla ven, danes teden.

Razjedanje je tudi podaljšanje časa, celo več, ono je poglobitev časa in razširjenje človeškega sreha in njegovih možganov, kajti neizmerno — skoraj neizmerno je lahko razjedanje, ki ga mora človek, del človeštva prenašati. In človek, ki ni nikdar resnično trpel, ki ne trpi niti danes — tak človek ne more niti pojmeti, kako je mogoče, da je naslo razjedanje toliko prostora in toliko časa v enem samem otroškem srenu, v eni sami kodrasti svetlosti glavici dvanajstletne dekle. Iz razjedanja je tudi neizmerno upanje — plodno polje laži, kajti vsak od njih ve, da ne bo danes teden niti, da ne bo pšenice, da ne bo koruze, pa vendar vsak v Antonovki, vsak gladni prebivable te dolge vasi, gled nobložene, z belim prtom pregrnjene mize — danes teden...

— Mamuša, mamuša, nest ga ven, pomagaj!

Katjuša pa je stala mrka ob ognju in Anuška se je grudila od napora k drobnemu dečkovemu telusu. Mrka je stala Katjuša in ni se genila. Ogenj je vpamtel in cela lesena koča je bila rasvetljena. Ikar bi bila plamen sam. Gost dim se je valil pod stopom in počasi prihajal vedno niže.

— Mamuša, mamuša... — so se dvigali kljči, tihhi glasovi, pomešani gestim črnim dimoma, ki jima je siliš v usta in grlo. Gorel je že stop in pričel je goretih tudi pod.

— Še stala mrka in ni se genila. Otroka sta odpala oči, iz njunih obličij je gledal spačen obraz — smrtni.

Obrenila se je proti njima, a v njenem pogledu ni bilo niti senec žalosti. Trdno sta se objela in plameni se je lezlil njihovo postelje.

— Gori, gori!

Utrjeni glasovi, deset, dvajset, morda sto, so se križali v okoli hiše.

— Pri Katjuši gori!

— Sveti Bogorodica!

— Vsaj njo in otroka rešimo!

— Hahaha — rešiti! — je kraljna Katjuška, dvignila s posejko in ju vrgla v največji plamen, potem pa že v objemajočem jo plamenom skočila skozi okno. Črne postave — suhi obrazi izmožganih žensk, moških in otrok zaviti v vsakovrstne enjne, podobni polnočnemu stražilom — so stali okoli gorenje hiše in gledale v plamen, ki je predrl streho hiše na sred.

— Ctreoci otroci bodo zgoreli — ponje! — je zakričala sosedna.

— Proč! — je nečloveško zatuljati mati. Kakor goreč steber je stela na dvorišču, visok do neba, razsvetljajoč sime temnomodro nebo, potemnjujoč bledi mesec, ki je zabjal za daleko neizmerno ravnavino.

— Proč! — je govoril goreči steber. Okameneli so obstali in zgorzili se pred strašno prikaznijo po dolgem času nemega živ-

"PESNIKOVE SANJE".

V New Yorku je priredila razstavo družba Neodvisnih umetnikov. Velik modrijan oziroma velik ne res mora biti človek, da pojmeni, ki so tam razstavljeni. Po sebi pozornost vzbuja fantazija mlade "umetnice" Anne Belle Cut verwell, ki je s svojo sliko "Peskovke sanje" osmešila vse one, ki prispevali do razstave.

— "Zopet se nisi učil", pravi Siberov v vstane. "Že šestič ti dajem čtrto sklanjanje, a ti je še vedno ne znaš! Kadaj se vendar začneš učiti, kar ti naložim?"

— "Ali se zopet ni naučil?" se začaja iz bližine, sobe pokašljuječ glas in v sobo stopi Petrov oče, upokojeni gubernerski tajnik Udodov.

— "Zopet ne? Zakaj se nisi učil? Ah, ti neuobičajevi, ti neubogljivev! Lahko mi veruješ, Jago Aleksej!" Še včeraj sem za pretepel!"

Težko vzdihnivi sede Udodov poleg svojega sina in pogleda v tuto zdeleno slovinco. Sedaj izpravi Siberov svojega učenca v včetovi navzočnosti. Naj čuje neumni oče sam, kako neumni je njegov potomec! Gimnazije se še bolj zmede, vstane in hodi po sobi iz kota v kot.

— "To se da tudi brez algebrie izračunati", pravi Udodov in iztegne z globokim dihom po računskem stroju. "Star bogatin je manj bogatin za svojega bližnjega, manj ošaben, držbeno manj na robu, nego dočeni, ki ga oropava in čevarja samočasnost.

— "Prosim, poglejte sem!"

— "Zategadelj vidijo dobe velikih posebnih izprememb najspomljivejšo raznolikost. Na splošno se utegne zdeti vseeno, je li denar Petrov ali Pavlov, ga li posebni starci ali nov bogataš. V resnici pa ni dočela tako. Denar kakor alkohol opija veliko lažje začetnika ne dočišča, ki ga je vajen. — Star bogatin je manj bogatin za svojega bližnjega, manj ošaben, držbeno manj na robu, nego dočeni, ki ga oropava in čevarja samočasnost.

— "Zategadelj vidijo dobe velikih posebnih izprememb najspomljivejšo raznolikost. Na splošno se utegne zdeti vseeno, je li denar Petrov ali Pavlov, ga li posebni starci ali nov bogataš. V resnici pa ni dočela tako. Denar kakor alkohol opija veliko lažje začetnika ne dočišča, ki ga je vajen. — Star bogatin je manj bogatin za svojega bližnjega, manj ošaben, držbeno manj na robu, nego dočeni, ki ga oropava in čevarja samočasnost.

— "Zategadelj vidijo dobe velikih posebnih izprememb najspomljivejšo raznolikost. Na splošno se utegne zdeti vseeno, je li denar Petrov ali Pavlov, ga li posebni starci ali nov bogataš. V resnici pa ni dočela tako. Denar kakor alkohol opija veliko lažje začetnika ne dočišča, ki ga je vajen. — Star bogatin je manj bogatin za svojega bližnjega, manj ošaben, držbeno manj na robu, nego dočeni, ki ga oropava in čevarja samočasnost.

— "Zategadelj vidijo dobe velikih posebnih izprememb najspomljivejšo raznolikost. Na splošno se utegne zdeti vseeno, je li denar Petrov ali Pavlov, ga li posebni starci ali nov bogataš. V resnici pa ni dočela tako. Denar kakor alkohol opija veliko lažje začetnika ne dočišča, ki ga je vajen. — Star bogatin je manj bogatin za svojega bližnjega, manj ošaben, držbeno manj na robu, nego dočeni, ki ga oropava in čevarja samočasnost.

— "Zategadelj vidijo dobe velikih posebnih izprememb najspomljivejšo raznolikost. Na splošno se utegne zdeti vseeno, je li denar Petrov ali Pavlov, ga li posebni starci ali nov bogataš. V resnici pa ni dočela tako. Denar kakor alkohol opija veliko lažje začetnika ne dočišča, ki ga je vajen. — Star bogatin je manj bogatin za svojega bližnjega, manj ošaben, držbeno manj na robu, nego dočeni, ki ga oropava in čevarja samočasnost.

— "Zategadelj vidijo dobe velikih posebnih izprememb najspomljivejšo raznolikost. Na splošno se utegne zdeti vseeno, je li denar Petrov ali Pavlov, ga li posebni starci ali nov bogataš. V resnici pa ni dočela tako. Denar kakor alkohol opija veliko lažje začetnika ne dočišča, ki ga je vajen. — Star bogatin je manj bogatin za svojega bližnjega, manj ošaben, držbeno manj na robu, nego dočeni, ki ga oropava in čevarja samočasnost.

— "Zategadelj vidijo dobe velikih posebnih izprememb najspomljivejšo raznolikost. Na splošno se utegne zdeti vseeno, je li denar Petrov ali Pavlov, ga li posebni starci ali nov bogataš. V resnici pa ni dočela tako. Denar kakor alkohol opija veliko lažje začetnika ne dočišča, ki ga je vajen. — Star bogatin je manj bogatin za svojega bližnjega, manj ošaben, držbeno manj na robu, nego dočeni, ki ga oropava in čevarja samočasnost.

— "Zategadelj vidijo dobe velikih posebnih izprememb najspomljivejšo raznolikost. Na splošno se utegne zdeti vseeno, je li denar Petrov ali Pavlov, ga li posebni starci ali nov bogataš. V resnici pa ni dočela tako. Denar kakor alkohol opija veliko lažje začetnika ne dočišča, ki ga je vajen. — Star bogatin je manj bogatin za svojega bližnjega, manj ošaben, držbeno manj na robu, nego dočeni, ki ga oropava in čevarja samočasnost.

CVETJE V JESEN.

Spisal dr. Ivan Tavčar.

(nadaljevanje.)

— Pa še kaj pridi — so se glasile poslovne besede. Meta me je spremila, kar sem pričakoval. Nosila mi je veliko ruto, v katero so bili zaviti orehi, češnjice, ovreti, bob in — če se ne metim — še ceto par klobus. Vs eto so mi dali pri slovesu, in velika bi bila zamera, če bi se hotel tak dar zavrniti. — Ruto o priliki nazaj prinesi — je izpregorovila Presečnička, ko je izročala celo svoj hčerki.

Pred hlevom sta stala Danijel in Liza, in ne skupaj, vsak na enem koncu postopja. Milo sta gledala za nama, posebno Danijel je bil potrit in žalosten. — Oh-ta, — je zastokal, — lepo je bilo, ko si bil tukaj. Kimalu kaj pridi! — Liza je mokrala in se grdo držala, ker je bila še vedno jezna na hlapčec.

Hodil sem od Jelovega brda proti Malenskemu vrhu ter kakor vselej, kadar sem stopal po tej poti, jemal vase lepoto pokrajine. Meta je, nosec mojo ruto, korakala tik mene, kakor kupeček obupa. Kar pogledati se ni upala vame, ker bi jo drugače zalihe solze. To se ji je videlo.

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Pod Malenskim vrhom sva obstala na mestu, ki mu pravijo "Na Poklonu". To je tratin sredjišča gozda, od koder se vidijo štiri cerkev. Za tabo Mati božje na Gori, pred tabo Sv. Martin v Počah, na eni strani Cabrače, na drugi Gabrška gora. Kakšni svetniki so tam, tega vam danes ne morem več povedati. V prejšnjih, bolj pohožnih časih so ljudje na tem mestu obstajali in se proti všaki cerkvi poklanjali. Ta navada je moral biti med ljudstvom zelo vkorinjenjena, ker je v našem pogorju takih "Poklonov" vse polož.

Pod Malenskim vrhom sva obstala na mestu, ki mu pravijo "Na Poklonu". To je tratin sredjišča gozda, od koder se vidijo štiri cerkev. Za tabo Mati božje na Gori, pred tabo Sv. Martin v Počah, na eni strani Cabrače, na drugi Gabrška gora. Kakšni svetniki so tam, tega vam danes ne morem več povedati. V prejšnjih, bolj pohožnih časih so ljudje na tem mestu obstajali in se proti všaki cerkvi poklanjali. Ta navada je moral biti med ljudstvom zelo vkorinjenjena, ker je v našem pogorju takih "Poklonov" vse polož.

Tudi gospod Bon me je srečal ter gostobesidel: — Tak si ko roža. Ni vraka, da bi se ne ženil! Pridi k nam kaj pogledat — med tem časom se je bil revez oženil — z ženo inava zate že nekaj izbranega. —

Vzde vsem sem neprestano mislil na svojega deklica na Jelovem brdu in to še celo pri delu, ko sem koval najdolgočasnejše tožbe. Njena podoba me je obhajala ponori in podnevi. V sanjah sva hodila na Goro, na Blegaš ter še enkrat prezivela šestdesetnemu skupno bivanje pri Presečnikovih. Včasih so me ti spomini tako preobdalili, da sem virgil delo v kot, zapatil suporno pisarno ter tavak okrog Rečnika in po njegovih plešastih gozdovih, jezen na ves svet in predvsem nase, zaljubljenega starca!

Ko se je vrnila, je imela v rokah velik Šop Kristusovih srajček, ali oci so ji bili odločno objektivni. — Meta, — sem izpregorovil, — sedaj je čas, da grem.

— Malo še počakaj, se nič ne nudi.

— Drugače zamudim je že pozno.

— Nič še ni pozno.

— Kako naj pride v Ljubljano, če se odlašam?

— Pa v Loki manj časa ostani.

— Podaj mi roko v stovo. Midva bova pač mislila eden na drugen.

— Podala mi je roko: — Jest že!

Takrat me je premagala izkušnjava in pozabil sem popolnoma svoje sklepke:

— Po mestih — poglej Meta, — je navada, da se prijatelja, aka se imata rada, poljubita, kadar gresta eden od drugega. Recimo na lice, če ni drugače, na usta. Tačko delajo prijatelji. Midva pa sva prijatelj!

— Sva že, — je zastokala, — če ne greh!

— Kaj če biti greh! — Že sem jo imel v svojih rokah, poljuhova sem jo na obraz, kjer sem jo mogoč, na usta in povsod. Ni se branila. Ko sem se odtrgal od nje, pa je ostala na mestu kakor Lotova žena.

Spodaj pri Lovskem brdu, kjer

MOJE SVARILLO

Vedoč, kako velike dobrote izkazuje Bolgarski Krvni Čaj onim, ki trpe vsled reumatizma, zaprtja, nepravne, kislega, zapoljenega želodeja, glavobola, jeter, ledie in krvnih bolezni, svarim vse prijatelje in bolnike, naj se čuvajo ponaredi. Samo en pristen Bolgarski Krvni Čaj je in tega jaz ideljujem. Ne nalimaj pristen Bolgarski Krvni Čaj je in tega jaz izdeljujem. Ne nalimaj zdravila.

Zadnje leto se je izkazalo, da je eno najboljših zdravil v horbi proti španški influenzi Bolgarski Krvni Čaj, če se za vzame vrelega s sokom lemeone. Oživil je kri ter pomamljiv. Meti se je bilo med tem časom celo nabralo v goste guhe in pričeli je govoriti, prav kakor bi se čel modri oči Boštjan:

— Pa ti mora še žudno biti, če si sam v Ljubljani. Nimaš človeka, ki bi ti kuhal, ki bi ti pral. Če zbiljši, slabši od živine v našem

hlevu, za katero se vsaj Liza briča. Ali ne misliš, da ti tega ni treba?

— Kako si naj pomagam? Kje naj vzamemku kuharico? Stare ne maram, mlade ne dobim.

Zaiskrilo ji je v očeh in opazil sem, da postaja jezna. — Ne govoriti tako nespametno! Poglej gospoda v Javorjah: vzel je sorodnico k sebi in streže mu, da je začakovljen.

— Kje naj dobim sorodnico? Če je mlada, ne bo hotela priti. — V bližini je nekaj belo evolo.

Nadaljeval sem: — Kaj potem? Tak sem, ko to-le; sedaj pred zimo evete in kaj bo iz tega? Cveti, odpade in prav nič ne bo iz tega. Če je mlada, ali naj jo vzamem?

Rdeča se je ji zazidal obrazek, ko je zastokal. — Kdo govoriti tem!

Roko je pritiskala na prsi, da bi ukrotila razburjeno sreco.

Odgovoril sem: — Če to ni, potem je pa še manj! Ti ne poznas mesta in njegovih ludobnih jezikov. Ne boš štiri tedne pri mestu.

Razkazali so me tudi prijatelji in prijateljice. Kdor me je srečal mi je silil pod nos, kako krepak in mlad sem videti. Moj zdravnik — da se mi je slaba volja do skrajnosti pomnožila — mi ni dal mira, da me je smel vnesti in točno preiskati. Prekljuval mi je hrnet in prsi, tipal me je okrog sreca in jezer, potem pa sodil: pljuča kakor hlad, sreča kakor risovo in tudjetra so se prav čedno skrivala do svojega dopustnega obsegja. Potem je še zakričal: — Zdaj vidiš, kako pomaga dober svet! Da spet ne začne preveč piti, zverina!

Razkazali so me tudi prijatelji in prijateljice. Kdor me je srečal mi je silil pod nos, kako krepak in mlad sem videti. Moj zdravnik — da se mi je slaba volja do skrajnosti pomnožila — mi ni dal mira, da me je smel vnesti in točno preiskati. Prekljuval mi je hrnet in prsi, tipal me je okrog sreca in jezer, potem pa sodil: pljuča kakor hlad, sreča kakor risovo in tudjetra so se prav čedno skrivala do svojega dopustnega obsegja. Potem je še zakričal: — Zdaj vidiš, kako pomaga dober svet! Da spet ne začne preveč piti, zverina!

Prvič na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

Prišel na kraj, kjer je v globoki dolini ticala koča karlovskega Anžona, opazim tega pred delu v hregu. Z rovnico je kopal ledino, da so se mu nahirele debele kapljice po obširnem obrazju.

— Hej, zdaj pa greš! — je kričal — pri spet prideš Novo njivo kopljem. — Bila sva že preeči dalje od njega, ko je še zapnil. — Meta, le povej Lizi, da kopljem novo njivo!

se zavije pot v dolino, sem se ozadnji po nji.

Mata je še vedno stalo ko kip "Na Poklonu" in s prsi, h katerim je pritiskala roko, se ji je svetila zvezda "Kristusovih srajček".

IX.

Zopet sem bil v mestu, zopet v mladini, ki melje za mlinarja, za tistega pa ne, ki je prinesel mlet!

Vsega sem pogrešal, kar se je blaginj šest tednov zvezalo z majhnim življenjem: najprej gorskega zraka, kateremu sem moral zamjenjati z izpuhi ljubljanskega barja; pogrešal pa sem posebno metiških obrazov ter se le težko privadil na obrite in umite, posebno težko sem se privadil na vaše ženske obrazne in na nemogoče varke oblike. In kaj aj govorim o svojem delu, ki takoreč nikako delo ni: kakor bi sejjal pesek na razvedeni njivo ali pa nekej poti.

Razkazali so me tudi prijatelji in prijateljice. Kdor me je srečal mi je silil pod nos, kako krepak in mlad sem videti. Moj zdravnik — da se mi je slaba volja do skrajnosti pomnožila — mi ni dal mira, da me je smel vnesti in točno preiskati.

Prekljuval mi je hrnet in prsi, tipal me je okrog sreca in jezer, potem pa sodil: pljuča kakor hlad, sreča kakor risovo in tudjetra so se prav čedno skrivala do svojega dopustnega obsegja. Potem je še zakričal: — Zdaj vidiš, kako pomaga dober svet!

Danijel je bil zavilen, da je v miru v bladini ameriških skupnosti.

— Počivaj v miru v bladini ameriških skupnosti!

Tony Meglica, bratranec, P. O. Box 5, Markleton, Pa.

ADVERTISEMENTS.

Koledar

V zalogi imamo še nekaj iztisov poučne in zabavne knjige:

Slovensko Amerikanski Koledar

Za leto 1922.

Vsebuje 36 slik in sledče zanimive povesti in članke:

Proti-čelavska špiona za Lažnjivost in zahvalo.

Lažnjivost in neuspešnost splošne narodne prohibicije.

Opora javnega reda Povodenj Iz vlogov francoskega policista Claude Maščevanja.

Doživljaji v francoski Legiji

Kako bo izgledala bodoča svetovna vojna?

De

Požigalec.

FRANCOŠKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborian.

Za "Glas Naroda" prevzel G. F.

63

(Nadalevanje.)

— In ti si se bal?

— Ne, predobro sem te poznal, da bi se bal, da me boš kaznovala radi tega, ker sem te ljubil, kot da bi bil to zločin. Kako številne stvari so se zavrsile izza dneva, ko si izustila dotične pretnej!

— Da, številne, — je odgovorila, — zelo številne. Moj ubogi oče je nepotoljšljiv. Zopet se je strašno kompromitiral in zopet je moral moj globok posegi v žep, da ga obvarjuje sramote. Grof Klodijev ima plemenito sreća in velika žalost je zame, da sem edina, napravili kateri ni kazal velikodušnosti. Vsaka naklonjenost, katero mi pokaže, je nova breme zame. Ker pa sem sprejemala te usluge, sem izgubila pravico udariti ga, kot sem nameravala. Ti se lahko paroči z Dionizijo. Žak. Z moje strani se ti ni treba ničesar bat!

Nisem upal toliko, Maglora. Prevzet od veselja sem jo prijet za rosto, dvignil slednjo k mojim ustnicam ter rekel:

— Ti si moja najboljša prijateljica!

Kot da žegejo moje ustnice njenega roka, jo je umaknila, postala zelo blešča ter rekla:

— Ne, ne stori tega.

Nato, premagana do gotova mere od svojih čustev, je dostačovala:

— Sestati se morava še enkrat. Ti imas vendar moja pisma?

— Vsa inam.

— Dobro potem mi jih morski prinesi. A kje in kako? Jaz se komaj odstranim iz nje. Moja najmlajša hčerka, — najina hčerka, Žak, — je zelo bolna. Kljub temu je treba napraviti vsemu konec. Čakaj, ali si prost v četrtek! Da, Dobro. Potem pride v četrtek, krog devete ure, v Valpinson. Našel me boš na robu gozda, v bližini stopov starega gradu, katerega je dal moj mož popraviti.

— Ali je to varno? — sem vprašala.

— Ali sem kedaj prepustila kako stvar slučaju? — je vprašala. — Zanesi se name, Pojdi, ločiti se morava, Žak. Torej v četrtek in budi točen.

Ali sem bil v resnici prost? Ali se je veriga dejanski razpočila? Ali sem v resnici postal zoper enkrat svoj lastni gospodar?

Mislil sem tako in skoro blazen od veselja sem odpustil grofice vstreho, kateri sem užil tekom preteklega leta. Kaj pravim? Prijel sem dolžiti samega sebe krivčnosti. Občudoval sem jo, da se je žrtvovala moji sreči.

V polni zavrsti svoje hvaljnosti bi najrajše pokleknil pred njo ter poljubil roh njene oblike.

— Tedaj je seveda postelo brezpotrebno zaupati skrivenost gospodu de Sandere. Lahko bi se vrnli v Boaskorom, a nahajjal sem se že sredi poti in vsled tega šel naprej. Ko sem prišel v Sovter, je nato to moje lice taka znamenja oddihljajka, da je vzkliknila Dionizija:

— Nekaj zelo prijetnega se ti je moralno pripeti, Žak.

— Da, da, nekaj zelo prijetnega. Prvikrat sem v resnici prosto dhal, ko sem sedel poleg nje. Sedaj sem jo lahko ljubil brez strahu, da bi bilo moja ljubezen do nje usodepolna zanj.

Ta varnost pa ni trajala dolgo časa. Ko sem pričel razmišljati o celih stvari, se mi je zielo na vse načine čudno, da si je izbrala grofica tak pristor za majin sestanek.

— Ali je nogoče past? — sem se vpraševal, ko se je bližil dočni dan.

Celi dan v četrtek sem imel najbolj strašne slutnje. Če bi moral obvestiti grofico, bi gotove ne šel tja. Nisem pa imel nobenega sredstva, da bi obvestil grofico. Poznal pa sem jo tako dobro, da sem vedel, da bi me zadiela polna mera osvete, če bi snedel svojo besedo ter ne prišel na sestanek. Večerjal sem ob navadni uri. Nato pa sem napisal sporočilo Dioniziji, da ne morem priti v vas, ker me zadržujejo zelo važni posli.

— To pisemce sem izročil. Mih, sim enega mojih najemnikov, z naročilom, naj ga nemudoma odda na določenem mestu. Nato pa sem zvezal skupaj v zavitek pisma grofice, vzel svojo puško ter odšel. Moralo je biti krog osme ure, a je bilo že vedno dosti svetlo.

Gospod Maglora je mogoče prejel kot resnico vse, kar je rekel jetnik ali pa tudi ne, a na vsak način ga je povest strašno zanimala.

— Ob vsaki drugi priliki, — je nadaljeval Žak, — bi šel po eni izmed dveh cest, ki vodijo v Valpinson. Vzmemirjen kot sem bil in poln temnih slutenj, pa sem mislil, da na skrivjanje ter se napotil preko močvirja. To močvirje je bilo deloma preplavljeno, a jaz sem se zanašal na svoje moči in poznavanje kraja. Vsled tega sem tudi domnevral, da ne bom nikogar srečel in da me ne bo nikdo videl. Ravnov tem pa sem se modil. Ko sem dospel do Seille, kamala ter ga ravnov hotel prekoračiti, sem zadel na mladega Ribota, sina nekega farmerja iz Breši. Izgledal je zelo prešenec, ko me je našel na takem mestu. Rekel sem mu da imam nekaj opravkov v Breši in da sem se napotil preko močvirja v namenu, da ustresem par pite.

— Če je stvar taka, — je odvrnil mladi farmer smehljaje, — potem ne greva za iste vrste divjačino.

Šel je naprej svojo pot, a ta dogodek me je resno vznemirjal. Ko sem šel naprej, sem preklinjal mladega Ribota ter našel, da posluša ta pot vzdolj bolj in bolj nevarna. Bilo je že davno devet, ko sem dospel konečno v Valpinson.

Noč je bila jasna in jaz sem bil še bolj pozoren in previden kot ponavadi.

Mesto, katero je izbrala grofica za sestanek, se je nahajalo prihodno vestejard od hiše in gospodarskih poslopij, popolnoma ob gozdu, skozi katerega sem prišel.

Skril sem se med drevo ter pričel opazovati okolico. Zapazil sem grofico, stoječo poleg enega izmed stopov. Nosila je navadno svetlo oblike iz misline in vsel teza sem jo lahko že od daleč opazil. Šel sem prti njej in kakorkitro me je zagledala, mi je rekla:

— Cakala sem te skor celo uro.

— Pojasnil sem ji težkoče na katere sem zadel na poti ter jo nato vprašal:

— In kje je tvoj mož?

— On leži v postelji, ker ga lomi revmatizem.

— Ali se ne bo čudil tvoji glaslosti?

— Ne, on ve, da sedim pri sveti najmlajši hčerki, ki je bolna. Zapustila sem hišo škozi male vrata pralnice.

Ne da bi mi dala cas za odgovor, je vprašala:

— Kje so moja pisuna?

— Tukaj so, — sem odvrnil ter jih izročil njej.

Vzela je z nervozno slastjo ter rekla pritajeno:

— Moralo bi jih biti štiri in dvajset.

Ne da bi mislila na žaljivke, katero je izustila, jih je pričela takoj šteti.

— Vsa pisma so tukaj, — je rekla, ko je končala.

Nato je potegnila iz nedruga sveženj pisem ter mi ga izročila, rekoč:

— In tukaj so tvoja.

Ni pa mi jih izrečela.

— Zažgal je tukaj beva skupaj, — je rekla.

— To je nemogoče, — sem vzkliknil. — Tukaj in ob tej uri. Ogenj bi gotovo videti.

— Kaj? Ti se bojš? Potem greva lahko v gozd. Daj mi par užgalice.

Potpali sem v žep, a nisem našel nikakih.

— Niman, užigalice, — sem rekel.

— Kaj, ti vendar kadiš celo dan, celo v moji navzočnosti se nisi mogel odgovrediti smedki.

— Pustil sem skatljico včeraj pri Šandorejevih.

Udarila je z nego ob tla

— Če je tako, pa jih grem sama iskat.

(Dalje prihodnji.)

Hrvatski problem.

V zadnjem času se dosti piše c "Hrvatskem vprašanju" in marsilati domoljub s strahom gleda na Hrvate, ki groze razbiti naš narodno edinstvo.

Po preverjanju se je mnogo slovenskih visokošolev obrnilo v Zagreb, da tamkaj začne ali pa nadaljuje svoje študije. Mestna uprava nam je prepustila ljudsko šolo na Kapitolu za akademski dom. Bili pa smo kakov otok v sredu hrvatskega morja in najbolj smo se počutili, kadar smo bili sami med seboj. Zagreb v splošnem ni napravil dobrega vta na nas. Nacionalne mladice, polni preverjajočih elementov se nam je zdel. Hodili smo po Illici, gledali napise na trgovinah, na učilih smo slišali mnogo nemške govorce, draginja je bila večja kot v Ljubljani, žežnjevi so vozile neredito. Pričakovali smo, da nas bo do sprejeti kot sinove bratskega naroda, toda oficijelno so nam šli sicer na roke, drugače pa se niso brigali za nas. Tudi v univerzi, v učnih dvoranah, se naši kolegi Hrvati niso zanimali za nas. V odmorih med predavanji smo Slovenci tvorili grupe za sebe. Z eno besedo — čutili smo se kot otok sred tujega morja. Slovenci smo se vedno bolj zagrizli v naduto prepirjanje o svoji večji sposobnosti. Hrvati pa so nas imeli, za prevzetne, nedostopne, v enkrat je bilo v onih časih slišati besede, da smo Slovenci jugoslovanski Židje. V takem razpoloženju je minilo skoraj celo prvo leto.

V Ljubljani se je ustanovila univerza. Nezadovoljni smo bili oni kateri smo moral ostati v Zagrebu. Drugo leto smo se pričeli pomembiti zblževati. Takrat se je začeli razvjemati strankarski boj v naši državi. Mi Slovenci, ki smo cutili kot nedostatek, da nič ne razumevamo razmer na Hrvatskem, smo pričeli radovedno prisluškovati. Pustili smo onas in videli se da, je ji mije prav, da se zanimamo za nihove razmere. Začeli smo jih izpravljati za pojasmila, kadar nismo razumeli debate. Od vseh strani so nam jih rađevalje dali in začeli se nas tudi prepirjati vsak za svojo stvar. Takrat se nam je pričelo jasnit, da se tudi oni zanimajo za nas in da imajo radi "Kranjce".

Kdor ni bil Slovenec, je bil v začetku za nas le Hrvat. Iz košno vresišči spoznavati Hrvate in Srbe in jih razlikovati po značaju.

Radič smo vso obojsali, same z metodo, s katero se je postopalo proti njemu, se niscono vsi strinjali.

Prišel je čas, ko se je po čopisih vedno bolj pogosto čitala kritika: "Hrvatski separatisti". Tudi mi smo dostikrat očitali Hrvatom, da močno narodno edinstvo. Odgovarjali so nam da je to nesrečna, toda formo tega edinstva si ne dajo diktirati od nikoder. Radič smo jim: Stopili smo v zajednico, vsak ima svoje načrte, pričistimo, da se odloči, za kateri načrt je večina, načrtna se najpa pri poroki. Toda nisno se zedinili. Nas se sploh niso v poštovanju, so nam olgovarjali. Potem pa so pripravovali o svojem kralju Tomislavu, o svoji gostoljubnosti do Srbov, ki so pribegli k njim pred Turki. Pripravovali so nam o hrvatski skor tisočletni državni samostnosti, katero so Madžari sicer znane mejili, toda uničiti je niso mogoči popolnoma. Ko so Srbi bili se turški robovi, Slovenci tlačeni nemški graščakov, takrat so Hrvatje že imeli svojega bana, svoj sabor.

Ti dokazi nam pa niso šli v glavo. Mislimi so Srbi na Karagorgja na Kumanovo in na svetovno vojno. Slovenci smo se s ponosom spominjali, da nismo biti nič in da smo šele sedaj nekaj postali.

Kaj stikata po plesnih starinah, smo jim govorili. Dušili so nas Madžari, kakor so nas Nemci in Srbe. Trudi. Preklinali smo hrvatski historičez in dlakočensko pravaščino, ki je izumilo, da se je 1. decembra 1918 suverena Hrvatska prostovoljno združila s suvereno Srbijo na osnovi pogodb, katera vsebuje regentov manifest katera pogdoba ima pravni značaj.

Prišle so volitve v konst tuanto. Radič je nepričakovano zmagal. Med hrvatsko inteligenco se so pričeli oglašati oni, ki so s spoznavanjem govorili o njem. Večino pa jih je vendar še sram, da bi se solidarizirali z njim.

Sledil je eksodus Narodnega kluba iz konstituante. V ozračju vedno večja napetost. Kakor svež asapica je prišla vest, da si je Trumbić stavil nalogo, da izvede sporazum med Hrvati in Srbi. Toda tudi ta mož izza časa mirovne konference je izginila in povrnila.

— To je neznanen avokat iz Palmacije — to govoril. Radič pa je vse dobro vredno. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je večja kapaciteta. Odkod so se nazveli Hrvati tega tega navidez takoj lesnoslavščega duha?

Nemci so nam Slovencem negrali eksistencno pravico rekoč, da smo narod zvezki kmetov, da smo nekulturni. Da jim dokažemo nasprotno, smo posvetili svoje moči. Izobražavač je bila natančna. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je ne verujem v njegovo večino, ker mi ne najdem na njem nje posebnega, sicer se nam pa zdišči.

— Radič je čas, ko se izčrpal v neznanju. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je ne verujem v njegovo večino, ker mi ne najdem na njem nje posebnega, sicer se nam pa zdišči.

— Radič je čas, ko se izčrpal v neznanju. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je ne verujem v njegovo večino, ker mi ne najdem na njem nje posebnega, sicer se nam pa zdišči.

— Radič je čas, ko se izčrpal v neznanju. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je ne verujem v njegovo večino, ker mi ne najdem na njem nje posebnega, sicer se nam pa zdišči.

— Radič je čas, ko se izčrpal v neznanju. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je ne verujem v njegovo večino, ker mi ne najdem na njem nje posebnega, sicer se nam pa zdišči.

— Radič je čas, ko se izčrpal v neznanju. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je ne verujem v njegovo večino, ker mi ne najdem na njem nje posebnega, sicer se nam pa zdišči.

— Radič je čas, ko se izčrpal v neznanju. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je ne verujem v njegovo večino, ker mi ne najdem na njem nje posebnega, sicer se nam pa zdišči.

— Radič je čas, ko se izčrpal v neznanju. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je ne verujem v njegovo večino, ker mi ne najdem na njem nje posebnega, sicer se nam pa zdišči.

— Radič je čas, ko se izčrpal v neznanju. Če je bilo še nekaj, mislimi smo, da je ne verujem v njegovo večino, ker mi ne najdem na njem nje posebnega,